

vente Tilladelsen, naar de havde ansøgt. Ere de Herrer med? Altsaa en saare nyttig Transaktion! Saa kom endelig under 5. Februar 1894 et sidste Cirkulære om gejstliges Medvirkning i Ligbrændingssagen, og det gaar ud paa, at det tillades Præster i Folkekirken, som dertil maatte være villige, at yde deres Medvirkning ved Ligfærd, hvor Ligbrænding finder Sted, dog at denne Medvirkning kun maa finde Sted i den afdødes Hjem, i en Kirke eller et Kapel, og før Ligbrændingen har fundet Sted. Derimod forbydes det Præsterne at fungere i Krematorier og Kolumbarier eller ved Askens Nedsættelse paa Kirkegaardene eller Hensættelse i dertil indrettede Rum. Og saa indprentes det, at hvis Præsten af Familiegrunde ønsker at følge med hen til Krematoriumet eller Kolumbariet eller til Askens Nedsættelse osv., fordi han er en Ven af Familien, eller maaske det er hans Kone eller Barn, der skal brændes, saa maa han aflægge sin Embedsdragt, ikke gaa i Ornat dertil. Naa, det gjorde altsammen ikke noget, men det ganske kuriøse er at se, hvor det Cirkulære er kommet fra. Thi dette Cirkulære er, saa vidt man kan se, en saa at sige ordret Oversættelse af et Cirkulære, der er udkommet fra „Le saint office“, det er, hvad vi ere vant til at kalde den hellige Inkquisition, det er Katolikernes højeste Instans for slige Sager. Den hellige Inkquisition havde lidt forinden udgivet et Cirkulære angaaende Ligbrænding, hvori det indskærpedes de katolske gejstlige, at kun paa de og de Vilkaar maatte de deltage i Ligbrænding eller Baalfærd, som man kunde kalde det. Altsaa, da den hellige Inkquisition havde besluttet, at saa langt kunde den gaa, besluttede det danske Kultusministerium, at kortere kunde det dog ikke være bekendt at gaa, og saa fik vi det nugældende Cirkulære af 5. Februar 1894, som altsaa tillader Præsterne at bistaa ved Sørgehøjtid i Hjemmet eller Kirken.

Jeg maa dog sige, at denne Tilladelse er hidtil ikke benyttet i noget overvældende Omfang. Det er ikke ret ofte, Sognepræsterne ere villige til at gøre noget saadant. At de endnu den Dag i Dag skulle tro, at de blive misliebige derved, kan jeg dog næsten ikke antage, men jeg ved ikke, hvad Grunden er; maaske er det Mangel paa Udviklingsdygtighed hos Præstestanden, men Tilladelsen benyttes ikke meget, skønt der søges tidt. Da nu Præsterne ikke vilde deltage i denne Baalfærd, og mange af dem, der skulde brændes, eller deres paarørende ønskede at

blive bisatte med gejstlige Cereemonier paa den Maade, man er vant til at bære sig ad i et kristent Samfund, gav man sig, da man ikke kunde faa Folkekirkens Præster dertil, til at benytte en Frimenighedspræst ved Navn Carstensen ude paa Frederiksberg. Det mente man ikke, der var noget som helst i Vejen for, og Frimenighedspræst Carstensen holdt saa Ligceremonier i den af ham selv byggede Kirke, saavidt jeg ved, kastede han Jord paa der, og derfra blev Kisten ført ud til Krematoriumet for at brændes. Men det kunde Kultusministeriet ikke lide, det vilde de ikke have. Om det nu var, fordi det var et Indgreb i Præsternes Eneret til at begrave Lig, ved jeg ikke, det ser nærmest ud til det. Dog kan ogsaa dette vanskelig forstaas, da Præsterne, som havde Lov til at sige nej, benyttede denne Tilladelse i videste Omfang, og saa at sige aldrig nogen Sinde erklærede sig villige til at bistaa ved saadan Ligfærd. Men Pastor Carstensen derude blev stoppet efter den Paragraf i Straffeloven, der handler om, at den, der tilegner sig en ham ikke tilkommende offentlig Myndighed, skal straffes, for saa vidt Handlingen ikke efter sin Beskaffenhed medfører højere Straf, med Bøder eller simpelt Fængsel indtil et Aar. Pastor Carstensen mente ikke, han havde gjort noget galt ved at holde en venlig Tale over en afdøds Kiste i den af ham selv byggede Kirke; navnlig da han ikke benyttede Folkekirkens Dragt, Præstekjole og Præstekrave, og ej heller benyttede Folkekirkens Formular dertil, mente han ikke, han havde gjort sig skyldig i noget, og det samme mente Straffedommeren paa Frederiksberg, som frifandt ham. Men denne Frifindelse faldt ikke i god Jord opad til. Professor Goos, Ligbrændingsforeningens tidligere Formand, og Ligbrændingssagens energiske Forkæmper, var nu Kultusminister, og han forlangte Sagen appelleret til Overretten, og som Bilag blev der fremlagt en af Ministeren selv skreven — der siges endogsaa heri Ligbrændingsforeningens Beretning: en af Kultusminister Goos selv haandskreven — Udvikling, der bestemt hævdede Pastor Carstensens Strafskyldighed, fordi han havde foretaget Jordpaakastelse ved Ligfærd af et Medlem af Folkekirken, og paa Basis maaske af denne Skrivelse fra Ministeren, maaske af andre Oplysninger, maaske af andre Ræsonnementer end dem, der ere brugte af Underretten, blev Pastor Carstensen ved Overretten dømt til en Bøde af 100 Kr.